

*Грищенко І.В., викладач кафедри
гуманітарних та фундаментальних дисциплін,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ;*

*Балахонова О.В., д.е.н., доцент,
професор кафедри економіки та менеджменту,
Вінницький інститут Університету «Україна»;*

*Кравець В.В., магістрант 2 року підготовки,
спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Вінницький інститут Університету «Україна»*

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

FINANCIAL CONTROL IN SYSTEM MANAGEMENT BY LABOUR RESOURCES OF ENTERPRISE

Анотація. У статті досліджено завдання фінансового контролю трудових ресурсів. Запропоновано удосконалити методику фінансового контролю виплат працівникам з теоретично обґрунтованим ранжуванням контрольних процедур на методичній стадії контролю. Запропонована методика внутрішньогосподарського контролю виплат працівникам. Рекомендовано ранжування контрольних процедур, яке виступатиме науково обґрунтованим базисом розробки плану та програми фінансового контролю, аудиту по відношенню до виплат працівникам.

Ключові слова: трудові ресурси, робоча сила, економічно активне населення.

Abstract. The task of financial control of labour resources is probed in the article. It is suggested to perfect the method of financial control of payments workers with ranging of control procedures grounded in theory on the methodical stage of control. The method of control of payments is offered to the workers. Ranging of control procedures is offered which will come forward the scientifically grounded base of development of plan and program of financial control, audit, in relation to payments to the workers.

Keywords: labour resources, labour force, economic active population.

Постановка проблеми. Важливим засобом забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств в умовах економіки ринкового типу є механізм виплат працівникам як процес реалізації положень соціальної політики відносно суб'єктів соціально-трудова відносин. Методика фінансового контролю відображення виплат працівникам з відокремленням соціального компоненту не має достатнього наукового обґрунтування, недостатня увага приділена створенню забезпечень виплат працівникам як основи оптимізації суперечних інтересів суб'єктів праці, що негативно впливає на відтворення трудових ресурсів як елементу національного багатства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичне обґрунтування і практична реалізація формування джерел та відповідне проведення виплат працівникам здійснено вітчизняними вченими, зокрема, В.В. Болубахом, О.М. Брадулом, Ф.Ф. Бутинцем, М.Д. Ведерніковим, Т.В. Головко, І.В. Жиглей, Л.Є. Момотюк, М.С. Пушкарем, Т.О. Стрибулевичем, В.О. Шевчуком; сучасними вченими Російської Федерації: А.П. Добриніним, С.А. Дятловим, Б.Б. Леонтєвим, Я.В. Соколовим; вченими інших зарубіжних країн: Д. Добією (D. Dobija), В. Персем (Van Peurseem K.A.), Р.С. Капланом (Robert S. Kaplan), Д.П. Нортонном (D.P. Norton).

Питання виплат працівникам досліджувалися у наукових працях таких вітчизняних вчених: М.Д. Ведернікова, В.А. Домбровського, О.А. Дороніної, Т.Г. Мельник, В.Б. Люткевич, Н.В. Шульги. Вказані дослідження проведені в контексті розгляду проблем

формування ефективного механізму регулювання оплати праці робітників за сучасних умов господарювання; розробки теоретичних і методичних аспектів організації оплати праці найманих працівників; недосконалості автоматизованих облікових систем розрахунків з оплати праці тощо. Окреслені дослідження теоретично не обґрунтовують напрями удосконалення обліку виплат працівникам з урахуванням соціальної компоненти.

Формулювання цілей. Враховуючи наявність невирішених питань наукового та прикладного характеру та не нівелюючи значення здійснених досліджень, увагу слід приділити наступному: уточненню змістовного наповнення соціальних гарантій, їх науковій класифікації, методиці обліку виплат працівникам, внутрішньогосподарського контролю та аналізу за даним процесом, підвищення інформативності бухгалтерської звітності в розрізі соціально-економічних процесів, що відбуваються на мікрорівні. Вказані розрізи проблемних питань зумовили актуальність та окреслили основні напрями наукового дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Враховуючи складність соціально-економічних процесів, що відбуваються на мікрорівні, та їх вплив на макроекономічні показники перегляду потребує система фінансового контролю операцій з виплат працівникам.

У ході проведеного дослідження нами ідентифіковано подвійне значення фінансового контролю трудових ресурсів в здійсненні контрольних процедур за виплатами працівникам, яке полягає у тому, що контроль трудових ресурсів одночасно є як об'єктом, так і засобом контролю. Виходячи з цього було окреслено коло завдань фінансового контролю трудових ресурсів враховуючи часовий проміжок здійснення контрольних процедур (рис. 1).

Отже, нами запропоновано удосконалити методику фінансового контролю виплат працівникам з теоретично обґрунтованим ранжуванням контрольних процедур на методичній стадії контролю, які згруповані за наступними елементами: перевірка наявності та дотримання умов Колективного договору, Положення про соціальний пакет; перевірка правильності документального оформлення виплат працівникам та несуперечності їх здійснення нормам чинного законодавства та положенням внутрішніх документів; перевірка відповідності бази нарахування оплати праці обсягам виконаних робіт при відрядній формі оплати праці та фактично відпрацьованим годинам при погодинній; перевірка надання соціальних гарантій працівникам та їх облікове відображення; перевірка правильності обчислення сум відпускних та розміру компенсації за невикористану відпустку; перевірка правильності нарахування виплат допомоги з тимчасової непрацездатності із врахуванням страхового стажу працівника; перевірка правильності здійснення нарахувань та утримань єдиного соціального внеску; встановлення правильності включення окремих виплат працівникам до собівартості продукції, робіт, послуг; перевірка законності та правильності облікового відображення операцій з виплат працівникам; перевірка даних реєстрів синтетичного та аналітичного обліку операцій з виплат працівникам на відповідність; перевірка показників облікових реєстрів та бухгалтерської звітності на відповідність; встановлення правильності заповнення звітності; проведення інвентаризації пасивів в частині зобов'язань з виплатами працівникам. Ранжування контрольних процедур виступатиме науково обґрунтованим базисом розробки плану та програми фінансового контролю, аудиту по відношенню до виплат працівникам.

Послідовність здійснення фінансового контролю операцій з виплат працівникам передбачає дотримання організаційної, методичної, результативної та інспекційної стадій. У ході проведеного дослідження специфіки здійснення фінансового контролю виплат працівникам нами виявлено, що методика контролю зводиться лише до перевірки розрахунків з оплати праці та відрахувань єдиного соціального внеску без врахування соціальної компоненти трудових відносин.

Висновки. Запропонована методика внутрішньогосподарського контролю виплат працівникам дасть змогу вдосконалити контрольні процедури за підконтрольними об'єктами, описати алгоритмічну модель дій суб'єктів контролю, що оптимізує витрати їх часу та удосконалисть процес, контрольний процес в цілому.

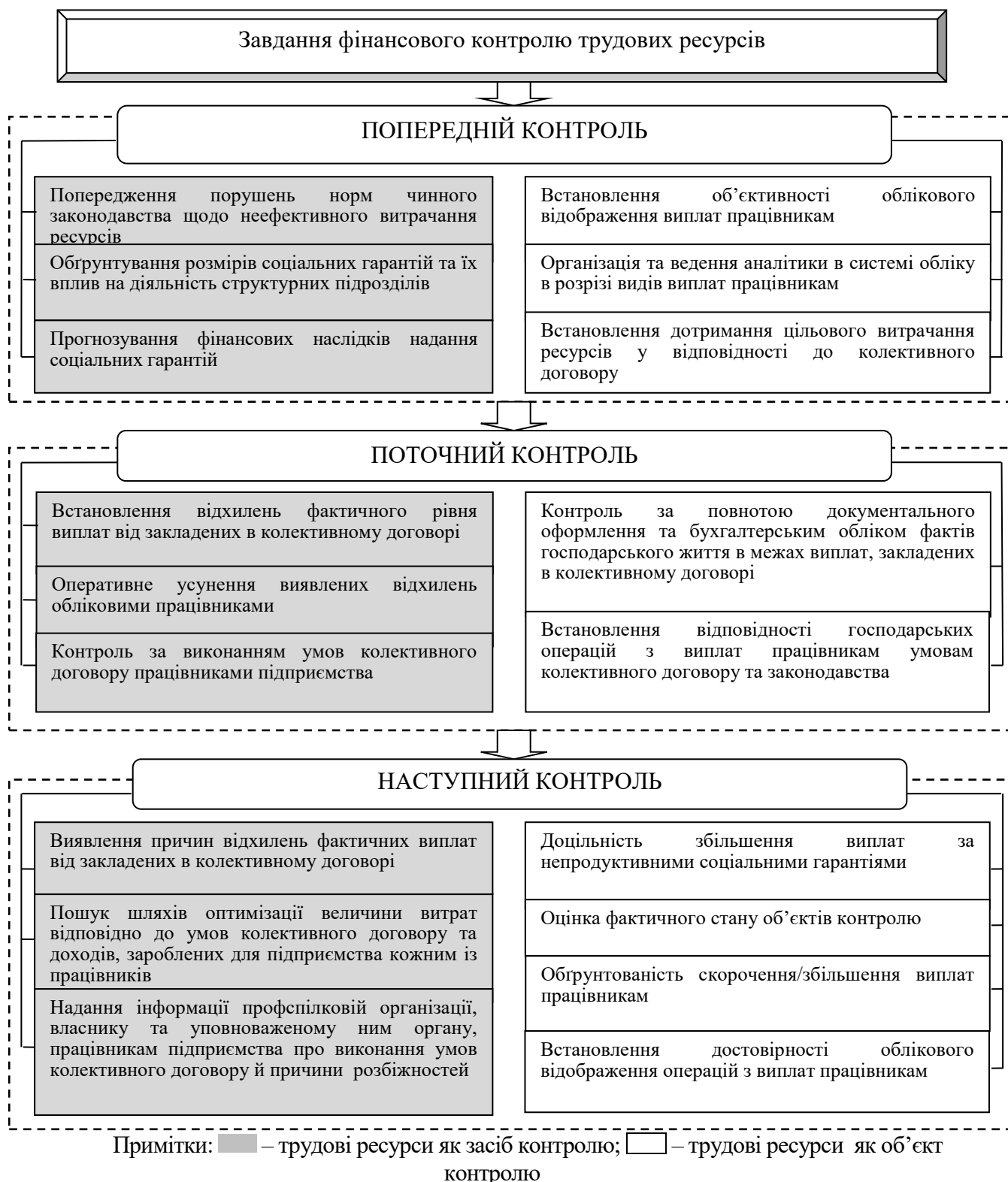

Рис. 1. Завдання фінансового контролю трудових ресурсів

Дана методика, в основу якої покладено використання колективного договору як норми контролю, зорієнтована на оперативну мобілізацію виявлених відхилень від нормативно закріплених виплат та прийняття відповідних заходів щодо їх попередження у наступних періодах.

Список використаних джерел

1. Балахонова О.В. Актуальные проблемы совершенствования институциональных условий местного развития / О.В. Балахонова // Науковий вісник Міжнародного

- гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент : збірник наукових праць. – Одеса : МГУ. – 2010. – Вип. 1. – С. 89-92.
2. Балахонова О.В. Инновационные подходы в прогнозировании социально-экономических процессов / О.В. Балахонова // Проблемы и перспективы сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ. – Одесса-Севастополь-Донецк : ДонНУ, РФ НИСИ в г. Донецке. – 2011. – С. 72-75.
3. Балахонова О.В. Мотивация социальной ответственности бизнеса : методология и направления реализации / О.В. Балахонова // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». – Харків : НТУ «ХПІ». – 2011. – №7. – С. 77-85.
4. Балахонова О.В. Науково-методичні аспекти формування соціально-економічної політики / О.В. Балахонова // Економіка харчової промисловості. – Одеса : ППРЕД. – 2011. – №3(11). – С. 74-78.
5. Балахонова О.В. Удосконалення аудиторської оцінки фінансового стану підприємства / О.В. Балахонова // Ринкова економіка : сучасна теорія і практика управління : зб. наук. праць. – Одеса : Одеський національний університет ім. І. Мечникова. – 2014. – Вип. 2/2. – Т. 1. – С.12-19.
6. Балахонова О.В. Удосконалення обліку поставчань на основі побудови моделі партнерства / О.В. Балахонова // Електронне наукове фахове видання «Глобальні та національні проблеми економіки». – 2015. – Вип. 3. – С. 816-820.
7. Гріщенко І.В. Види інвестиційно-інноваційної політики підприємств України / І.В. Гріщенко // Науковий вісник ВКІ «Економіка : сучасні проблеми та перспективи розвитку в кризових умовах». – Вінниця : ТОВ «Меркьюрі-Поділля». – 2014. – С. 82-84.
8. Гріщенко І.В. Розвиток підприємств України на основі проектування інвестиційно-інноваційного потенціалу / І.В. Гріщенко // Соціально-економічний розвиток України в умовах світової фінансової нестабільності : зб. наук. праць наук.-практ. конф. з міжнар. участю (9 квітня 2014 р.). – Вінниця : ВННІЕ ТНЕУ. – 2014. – С. 248-250.
9. Гріщенко І.В. Теоретико-методологічні основи інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств / І.В. Гріщенко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – ХНУ. – С. 142-144.
10. Гріщенко І.В. Методи розвитку технологічної бази інноваційно-орієнтованих підприємств / І.В. Гріщенко // Розвиток освіти, науки, економіки в умовах інтеграційних процесів : зб. наук. праць. – Вінниця. – 2017. – Т 1. – С. 47-49.
11. Гріщенко І.В., Балахонова О.В. Економічна сутність грошових коштів підприємства / І.В. Гріщенко, О.В. Балахонова // Розвиток освіти, науки, економіки в умовах інтеграційних процесів : зб. наук. праць. – Вінниця. – 2017. – Т 1. – С. 25-27.
12. Гріщенко І.В., Балахонова О.В. Система забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств / І.В. Гріщенко, О.В. Балахонова // Шляхи активізації інноваційної діяльності в освіті, науці, економіці : зб. наук. праць. – Вінниця. – 2016. – Т 1. – С. 145-147.
13. Гріщенко І.В. Забезпечення стійкого розвитку підприємств малого і середнього бізнесу в Україні / І.В. Гріщенко // Регіон : особливості розвитку і управління в умовах децентралізації влади : зб. наук. праць наук.-практ. конф. (16-17 березня 2015 р.). – Вінниця : ТОВ «Меркьюрі-Поділля». – 2015. – С. 113-116.
14. Гріщенко І.В., Громова О.Є. Методи підвищення інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємства в умовах забезпечення конкурентоспроможності продукції / І.В. Гріщенко, О.Є. Громова // Регіональна бізнес-економіка та управління. – Вінниця. – 2014. – №1(41). – С. 14-18.
15. Гріщенко І.В., Клівіденко Л.М. Теоретичні підходи формування інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємств / І.В. Гріщенко, Л.М. Клівіденко // Соціально-економічний розвиток України в умовах світової фінансової нестабільності : зб. наук. праць наук.-практ. конф. з міжнар. участю (9 квітня 2014 р.). – Вінниця : ВННІЕ ТНЕУ. – 2014. – С. 32-34.